

การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ความนำ

ความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นหลักสำคัญประการหนึ่งของการอุดมศึกษา เนื่องจากระบบอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อผลิตผลงานทางวิชาการในแต่ละสาขาออกมา ซึ่งหากสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความเป็นเลิศทางวิชาการแล้ว ความรู้ในสาขาต่าง ๆ ก็จะไม่มีความเจริญก้าวหน้าเป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ไม่มีการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่กำลังพัฒนาขึ้น

ดังนั้นหากสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความเป็นเลิศทางวิชาการแล้วก็จะไม่มีความรู้ใหม่ ๆ ออกมาในแต่ละสาขา จำเป็นต้องพึ่งพาความรู้จากต่างประเทศเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนในประเทศ ซึ่งนอกจากประเทศของเราจะไม่ก้าวหน้าเพราะต้องรอความรู้ที่จะนำเข้ามาจากต่างประเทศแล้ว ความรู้ที่นำเข้มนั้นอาจไม่สอดคล้องกับลักษณะของประเทศ ซึ่งหากเรามีการคิดค้นความรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของประเทศก็จะทำให้ประเทศชาติของเราพัฒนาไปอย่างมั่นคงได้

ความหมายและความสำคัญของความเป็นเลิศทางวิชาการ

มีผู้ให้ความหมายของความเป็นเลิศทางวิชาการไว้ดังนี้

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2536) ได้ให้ความหมายของความเป็นเลิศทางวิชาการสรุปได้

ว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการ หมายถึง ระดับคุณภาพสูงสุดทางวิชาการที่สถาบันทางการศึกษาแต่ละแห่งสามารถทำให้เกิดความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งแต่ละสถาบันก็มีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบริบทของสถาบัน สภาพเศรษฐกิจ การเมืองของประเทศ โดยความเป็นเลิศทางวิชาการนั้นมีความหมายรวมถึง งานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เช่น ผลงานและความสามารถของอาจารย์และนิสิต นักศึกษา หลักสูตรการสอน การประเมินผล รวมถึงสภาพแวดล้อมของสถาบันและบุคลากรส่วนต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการด้วย

อาณัติ อาภาภิรมณ์ (2531) ได้กล่าวถึงความเป็นเลิศทางวิชาการ ในการปาฐกถาเรื่องการพึ่งตนเองในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับความเป็นเลิศทางวิชาการไว้ว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการหมายถึง ความสามารถของสถาบันการศึกษาที่จะสร้างให้เกิดความรู้ใหม่ และถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลและสังคมได้

วราภรณ์ บวรศิริ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของความเป็นเลิศทางวิชาการสรุปได้ว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาหมายถึง การสอนในสาขาวิชาต่าง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่ ในสาขานั้น เพื่อให้มองเห็นปัญหาต่าง ได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น อีกทั้งควรคำนึงถึงความต้องการของประเทศและสังคมด้วย

Astin (1993) ได้ให้ความหมายของสถาบันที่มีความเป็นเลิศที่สุดไว้ว่า คือ สถาบันที่ทรงคุณค่าในด้านของความรู้ของนิสิตนักศึกษา การพัฒนาบุคลากรและอาจารย์ ความสามารถทางการสอนและการผลิตผลงานทางวิชาการ

จากคำกล่าวข้างต้นสามารถสรุปความหมายของเป็นเลิศทางวิชาการได้ว่า หมายถึง ความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ที่จะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชานั้น ๆ ให้เกิดขึ้น และสามารถถ่ายทอดความรู้นั้นให้กับนิสิตนักศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ความหมายของความเป็นเลิศทางวิชาการดังกล่าวทำให้เห็นว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการมีความสำคัญในสถาบันอุดมศึกษาดังนี้

1. สร้างความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นในแต่ละสาขาวิชา สถาบันอุดมศึกษาควรเป็นผู้นำในทางวิชาการ เนื่องจากเป็นแหล่งรวมวิชาความรู้ในด้านต่าง ๆ อีกทั้งสถาบันอุดมศึกษายังเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ตามความต้องการของประเทศ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้วยการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสาขาของตน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ทันสมัย และสามารถนำไปใช้ในการทำงานของตนเองได้

2. พัฒนาสังคมได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการ สถาบันอุดมศึกษาควรมีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาสังคมได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เนื่องจากหากสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความเป็นเลิศทางวิชาการแล้ว ไม่มีการคิดค้นความรู้ใหม่ ๆ มาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน มีแต่ความรู้เดิมมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนก็จะทำให้ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับเป็นความรู้เดิม ดังนั้น ความเป็นเลิศทางวิชาการใน

สถาบันศึกษาจะช่วยให้ผลิตบัณฑิตได้เป็นที่ต้องการของสังคม

3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดให้กับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษานอกจากจะสร้างผลงานทางวิชาการแล้ว ยังควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีศักยภาพในการคิด เพื่อนำทักษะการคิดมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์กับงานที่ตนได้รับมอบหมาย ทำให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นในองค์กรต่าง ๆ ดังนั้นหากสถาบันอุดมศึกษามีการถ่ายทอดที่มีประสิทธิภาพทางความเป็นเลิศทางวิชาการให้กับผู้เรียนแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองต่อไปได้ตามศักยภาพของตน

จากความสำคัญของความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นว่า ควรมีการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นแหล่งความรู้ทางด้านวิชาการ เนื่องจากประเทศชาติจะพัฒนาได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับการพัฒนาทางด้านวิชาการของประเทศด้วยว่ามีความเจริญก้าวหน้าไปมากน้อยเพียงใด

ข้อจำกัดของความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน

ความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นหลักการที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพมาพัฒนาประเทศ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ และถ่ายทอดความรู้นั้นให้กับบัณฑิตเพื่อไปพัฒนาในงานในสาขาของตนให้มีคุณภาพมากขึ้น แต่ในปัจจุบันความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยยังมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เน้นความรู้จากต่างประเทศไม่มีการผลิตความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีการนำความรู้จากทางตะวันตกเข้ามาสอนในประเทศอย่างแพร่หลาย โดยความรู้ที่รับเข้ามานั้นไม่ได้มีการปรับปรุงหรือประยุกต์ให้เข้ากับสังคมไทย ดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2546, หน้า 431) ได้กล่าวถึงการสอนในปัจจุบันว่า มีการเปิดสอนในหลายสาขาวิชาเพิ่มขึ้น แต่เนื้อหาสาระที่นำมาสอนส่วนใหญ่ยังเป็นเนื้อหาของต่างประเทศ แม้ว่าจะมีการใส่เนื้อหาของไทยเพิ่มมากขึ้นแต่ก็ยังไม่เป็นระบบมากนัก เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องของสังคมไทยยังไม่แพร่หลาย ทำให้เห็นสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันว่าเน้นการสอนให้ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยไม่เน้นการเป็นผู้ผลิตเทคโนโลยีต่าง ๆ แต่มุ่งเน้นให้เป็นผู้ใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นำให้ประเทศไทยต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อซื้อเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในประเทศอย่างต่อเนื่องเนื่องจากคนไทยไม่สามารถคิดค้นประดิษฐ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมขึ้นใช้เองได้

จากการนำความรู้จากต่างประเทศเข้ามานั้น ทำให้ความรู้ทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควร ทำให้บัณฑิตนักศึกษขาดความเข้าใจสภาพของสังคมไทยที่แท้จริง เนื่องจากความรู้ที่นำมาสอนไม่ได้เป็นความรู้ที่เกิดจากการคิดค้นขึ้นในสังคมไทย บัณฑิตนักศึกษาจึงได้ความรู้ที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะสังคมไทย ไม่สามารถนำความรู้ที่นำมาช่วยพัฒนาหรือแก้ไขแก้ปัญหาของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างถูกต้อง

2. แนวการสอนแบบท่องจำ การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามักเน้นการท่องจำเนื้อหาสาระของวิชา ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2551, หน้า 50-51) ได้กล่าวถึง ลักษณะการเรียนในสถาบัน

อุดมศึกษาสรุปได้ว่า อาจารย์เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้จากตำรา เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาฟังและจดจำให้ได้ตามที่อาจารย์บอก เมื่อเรียนจบแล้วก็มีสอบดูว่าผู้เรียนสะสมความรู้ไว้ได้มากพอดังที่กำหนดไว้หรือไม่ และเมื่อผู้เรียนมีความรู้ครบถ้วนตามหลักสูตรแล้ว ก็จะสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ

จากการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว เห็นได้ว่า อาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน เป็นผู้นำความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ มาถ่ายทอดให้กับบัณฑิตนักศึกษาได้รับรู้ แต่จากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ความรู้นั้นมีหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หากสถาบันการศึกษาถ่ายทอดความรู้ด้วยการท่องจำไม่ฝึกให้บัณฑิตนักศึกษารู้จักนำความรู้ที่ได้นั้นมาคิดประยุกต์ใช้ได้ ก็จะทำให้ความรู้ที่บัณฑิตนักศึกษได้รับนั้นไม่มีประโยชน์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษาไทยยังไม่พัฒนา เนื่องจากมีการเน้นการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหามากกว่ากระบวนการคิดของผู้เรียน

3. การวิจัยขาดความเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับการวิจัยมากขึ้น โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา มีการส่งเสริมทางด้านงานวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม ออมริวิช นาคทรรพ (2547, หน้า 79-80) ได้กล่าวถึงการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาว่า ปัจจุบันการวิจัยในสถาบันการศึกษาแยกออกจากการวิจัยของหน่วยงานรัฐและเอกชน ทำให้งานวิจัยมีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สถาบันการศึกษขาดความเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษายังขาดความเป็นเลิศทางวิชาการ เนื่องจากงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของ

ประเทศ และไม่เป็นแหล่งความรู้ที่ส่งเสริมกับการพัฒนาประเทศ

4. ได้รับงบประมาณที่ไม่เหมาะสม

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายขยายขนาดของอุดมศึกษามากขึ้น แต่ให้เงินอุดหนุนทั้งในการลงทุนและการดำเนินการทางการศึกษาไม่เพียงพอ ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2551, หน้า 50-51) ได้กล่าวถึงปัญหาของการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ว่า ด้วยค่านิยมในสังคมต่อปริญญา รัฐบาลมีการเพิ่มโอกาสในการเข้าศึกษามากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตที่จบมานั้น จะทำให้ผู้ที่จบออกมาไม่มีความสามารถในการเข้าสู่ตลาดแรงงานได้

จากปัญหาการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว ทำให้มีการเพิ่มจำนวนสถาบันและจำนวนผู้เรียนมากขึ้น แต่จากงบประมาณที่สถาบันอุดมศึกษาได้รับอย่างจำกัด ทำให้ไม่มีการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างเพียงพอ เช่น ขาดการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการวิจัยในสาขาต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถาบันการศึกษายังไม่มีความเป็นเลิศทางวิชาการได้ เนื่องจากขาดการสนับสนุนทางด้านการงบประมาณที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

1. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ ควรมีการศึกษาสภาพท้องถิ่นนั้น ให้เกิดความเข้าใจลักษณะสภาพแวดล้อม เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะสภาพแวดล้อมดังกล่าว ดังที่ ส. ศิวรักษ์ (2537) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาจำเป็นต้องเน้นที่ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเดิมให้มากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีการร่วมกับกลุ่มคนใน

ท้องถิ่น เช่น ชาวบ้าน พระสงฆ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น เนื่องจากกลุ่มคนในท้องถิ่นนี้ล้วนเป็นชุมชนทรัพยากรปัญญา ที่มีความรู้สั่งสมมานานไม่ควรมองข้าม ซึ่งสอดคล้องกับที่ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับสภาพของสังคมไทย ควรมีการศึกษาให้เพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นความรู้ของคนไทยซึ่งสั่งสมมานาน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะมีความเป็นเลิศได้ก็ต่อเมื่อหันมาสนใจสิ่งที่เป็นความรู้ของคนไทยที่มีอยู่ในสังคมไทยเพื่อพัฒนาความรู้นั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ วราภรณ์ บวรศิริ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในระดับอุดมศึกษาสรุปได้ว่าการวิจัยเป็นการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นการขยายขอบข่ายของความรู้ในทุกสาขาวิชา และก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น จากความสำคัญดังกล่าว สถาบันการศึกษาจึงควรมีการสนับสนุนทางด้านการวิจัยด้วยการสร้างความรู้จากการวิจัยและนำความรู้มาถ่ายทอดเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนให้นักศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าด้วยการวิจัย เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจถึงขั้นตอนในการแสวงหาความรู้และเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นได้ด้วยตนเอง

3. ได้รับงบประมาณที่เหมาะสม การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้กับสถาบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาเกิดความเป็นเลิศทางวิชาการได้ ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การที่รัฐบาลควรให้การสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาเนื่องจาก การอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษานับเป็นการลงทุนไม่ใช่เป็นค่าใช้จ่าย เพราะเป็นการลงทุนใน

คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมองและปัญญา อันจะเป็นประโยชน์สำหรับอนาคต เพราะเป็นการลงทุนที่จะให้ประโยชน์ต่อรัฐและสังคมในระยะยาว ดังนั้นจึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ Mayhew (1990) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมทางด้านงบประมาณไว้ว่า รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการจัดเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับอาจารย์ ควรเป็นอัตราที่สูงพอเมื่อเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อจะได้ดึงดูดคนดีและมีความสามารถมาเป็นอาจารย์และรักษาอาจารย์ที่ดีและมีคุณภาพไว้ต่อไป

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าหากรัฐบาลมีการให้งบประมาณลงทุนทางด้านการศึกษาอย่างเหมาะสมแล้ว นับว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าเนื่องจากหากสถาบันการศึกษามีความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ แล้ว ก็จะผลิตนิสิตนักศึกษาให้มีคุณภาพไปพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

4. พัฒนาคุณภาพอาจารย์ อาจารย์เป็นบทบาทสำคัญในสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจะมีความเป็นเลิศทางวิชาการเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของอาจารย์เป็นสำคัญ ดังนั้นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจึงควรเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เป็นที่พึงพิงของชุมชนและสังคม ดังที่ ส. ศิวรักษ์ (2541, หน้า 70-71) ได้กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการไว้ว่า ควรเป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดที่เป็นอิสระ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่อ่านมาก แต่ควรเป็นผู้ที่จับประเด็นต่าง ๆ และสามารถวิเคราะห์ได้ และนอกจากนี้ควรเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าหากอาจารย์มีลักษณะดังนี้แล้วจะช่วยให้เป็นผู้ที่มี

ความเป็นเลิศทางวิชาการ นอกจากนี้แล้วอาจารย์ควรมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้วย ดังที่หลวงวิจิตรวาทการ (2532, หน้า 250-251) ได้กล่าวถึงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สรุปได้ว่า ผู้ที่มีความรู้ดีแต่ขาดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้คนอื่น ทำให้ความรู้ที่มีอยู่นั้นได้ประโยชน์น้อย

เห็นได้ว่าอาจารย์มีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งในการสร้างความรู้ใหม่และการถ่ายทอดซึ่งความรู้นั้น ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์เพื่อให้ความรู้นั้นเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

5. ห้องสมุดมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดนับว่าเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด เพราะมีความรู้ที่หลากหลายและทันสมัยรวมอยู่ในสถานที่นี้ ดังที่ บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล (2535) ได้กล่าวถึงความสำคัญของห้องสมุดไว้ว่า เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษามีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยภายในห้องสมุดควรมีหนังสือ วารสารและเอกสารอื่น ๆ ในแต่ละสาขาอย่างเพียงพอ ทันสมัย ตรงตามความต้องการของแต่ละภาควิชา หากสถาบันการศึกษานี้ให้มีการจัดห้องสมุดที่ใช้เทคโนโลยีในการเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้แล้วย่อมเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ช่วยให้อาจารย์ไปค้นคว้าหาความรู้รวมถึงค้นหาสื่ออุปกรณ์ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ ส่วนนิสิตนักศึกษาก็สามารถมาใช้บริการเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่อาจารย์สอนหรือตามความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดเวลาด้วย

ดังนั้นหากมีห้องสมุดที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่
ดีภายในสถาบันอุดมศึกษา ก็จะเป็นศูนย์รวมแห่ง
ความรู้ทางด้านต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ทั้งอาจารย์และ
นิสิตนักศึกษา มีความสามารถทางด้านวิชาการ
เพิ่มขึ้น

บทสรุป

การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการใน
สถาบันอุดมศึกษา เป็นสิ่งที่สำคัญมากในสังคมไทย
ปัจจุบัน เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่ผลิต

คนในด้านวิชาชีพต่าง ๆ ให้กับประเทศ ดังนั้นหาก
ต้องการให้ประเทศเจริญก้าวหน้า จำเป็นที่จะต้อง
พัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถเป็นแหล่งผลิต
ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาความรู้จาก
ต่างประเทศ ด้วยการให้ความสำคัญกับความรู้ที่มีอยู่
ในสังคมไทย ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาไทยใน
ด้านต่างให้มากขึ้น แล้วนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาให้
สอดคล้องกับลักษณะของสังคมไทยก็จะทำให้
ประเทศชาติของเรามีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จรัส สุวรรณเวลา. (2551). *ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญรอด วุฒิสาสตร์กุล. (2537). *เกณฑ์การพิจารณาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. ม.ป.ท.:
ม.ป.พ.
- ไพฑูรย์ สินลาร์ตน์. (2547). *เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการของการอุดมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารารักษ์ บวรศิริ. (ม.ป.ป.). *เอกสารคำสอน การอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส. ศิวรักษ์. (2537). *ทิศทางใหม่สำหรับมหาวิทยาลัยเพื่อปวงชน*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ส. ศิวรักษ์. (2541). *ความเป็นเลิศทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- หลวงวิจิตรวาทการ. (2532). *กำลังความคิด*. กรุงเทพฯ: สัมคศิสาสน์.
- อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2547). *ปฏิรูประบบวิจัยเคลื่อนสังคมไทยด้วยความรู้*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อาณัติ อาภาภิรมณ์. (2531). *การพึ่งตนเองของมหาวิทยาลัยของรัฐกับความเป็นเลิศทางวิชาการ*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. (2536). *การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะ
พยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Astin, A. W. (1993). *What Matter in College?*. San Francisco: Jossey-Bass.

Mayhew, L. B. (1990). *The quest for quality: the challenge for undergraduate education in the 1990s*. San Francisco: Jossey-Bass.

